

Právní úprava účetnictví a daní, daň z příjmů

- Účetnictví i daňová soustava ČR je důsledně právně regulována, v poslední době jsou do právních norem implementovány IAS (IFRS) a evropské právní normy s cílem synchronizace účetních a daňových zákonů,
- Účetní normy jsou již ve značné míře synchronizovány, největší změny proběhly v předchozích letech, v budoucnu dojde spíše k drobnějším korekcím a další implementaci IAS (IFRS),
- Naopak daňové zákony jsou každoročně předmětem rozsáhlých změn (a to zvláště v předvolebních letech 😊).

Právní úprava účetnictví

- Prvotní normou je zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník,
- Základní normou je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- Zákon o účetnictví je pro podnikatele rozveden vyhláškou MF č. 500/2002 Sb.,
- Nejnižší právní normou upravující vlastní postupy účtování jsou České účetní standardy pro podnikatele (celkem jich je 23),
- Speciální vyhlášky a standardy jsou vydány pro banky a pojišťovny).

Daňová soustava ČR

- Daňovou soustavu ČR lze rozdělit na:

Daně přímé:

- daně z příjmů,
- majetkové daně (daň silniční, daň z nemovitostí, daň z převodu nemovitostí, daň dědická a daň darovací)

Daně nepřímé:

- DPH
- spotřební daň

- Z hlediska účetnictví jsou pochopitelně nejdůležitějšími daněmi daň z příjmů a daň z přidané hodnoty, které budou také hlavními daněmi, na něž bude soustředěna naše pozornost,
- V určitých případech se však dotkneme i daně silniční, z nemovitostí a převodu nemovitostí,
- Ze zákona o daních z příjmů vyplývají také alternativní možnosti evidence hospodářských jevů mimo účetnictví (daňová evidence, evidence daňových příjmů a pohledávek při současném uplatňování výdajů procentem z příjmů).

Daňová právní úprava

- Daně jsou upraveny balíkem daňových zákonů,
- Daň z příjmů je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
- DPH je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o DPH,
- Silniční daň je upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční,
- Daň z nemovitostí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí,
- Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, upravuje tyto daně,
- Spotřební daň je upravena zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních,

- K jednotlivým daňovým zákonům vydává MF pokyny tzv. řady D, které zpřesňují jednotlivá ustanovení daňových zákonů a zvyšují tak právní jistotu daňových poplatníků,
- Na druhou stranu D – pokyny nejsou závaznou právní normou, čili není nutno je doslova respektovat a poplatník se může rozhodnout i pro jiný postup, přičemž ovšem v takovém případě hrozí, že ve větší míře hrozí spory se správcem daně,
- Vlastní správu a výběr daní upravuje zákon č. 337/92 Sb., o správě daní a poplatků,
- Všechny daňové zákony jsou obvykle odbornými vydavatelstvími vydávány v jedné publikaci.

Další užitečné zákony

- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník,
- Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce (v současnosti se chystá jeho rozsáhlá novela),
- Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění,
- Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů,
- Zákon č. 589/92 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, aj.

Praktické rady

- Kde najít zákony, které budeme potřebovat:
 - ◆ V tištěné podobě je nejvýhodnější koupit celý balík daňových zákonů a účetních předpisů vydávaných odbornými vydavatelstvími (Grada, Sagit, atd.),
 - ◆ Internet: www.business.center.cz
 - ◆ www.epravo.cz
 - ◆ www.mfcr.cz, zde lze nalézt mj. D – pokyny
- Vhodné je navštívit též www.danovapriznani.cz,
- Finanční zpravodaj,
- Časopisy: Daně a účetnictví, Účetnictví.

Zákon o daních z příjmů

- Velmi často novelizovaná právní norma, poslední rozsáhlá novela vstoupila v účinnost k 1.1.2006,
- Další novely jsou připravovány, hovoří se o přijetí zcela nového zákona o daních z příjmů (ZDP),
- Struktura zákona: Zákon je rozdělen na 6 samostatných částí a 3 přílohy.
- První část se zabývá daní z příjmů fyzických osob (§ 2 – 16),
- Druhá část daní z příjmů právnických osob (§ 17 – 21),
- Třetí část je společnou částí jak pro daň z příjmů fyzických osob, tak osob právnických (§ 22 - 38fa),

- Čtvrtá část se zabývá výběrem daně z příjmů (§ 38g – 38s),
- Pátá část dává určitá práva Ministerstvu financí (§ 39 – 39a),
- Část šestá upravuje přechodná a závěrečná ustanovení (ta jsou velmi důležitá právě v situacích, kdy dochází k novelám zákona, neboť upravují postup před a po novele),
- Příloha č. 1 obsahuje třídění majetku do jednotlivých odpisových skupin pro účely daňového odpisování,
- Příloha č. 2 upravuje postup přechodu z vedení účetnictví na daňovou evidenci z hlediska DPFO,
- Příloha č. 3 upravuje postup přechodu z daňové evidence na účetnictví z hlediska DPFO.

Zdaňování příjmů v ČR

- Daňoví rezidenti zdaňují jak příjmy z tuzemska, tak i ze zahraničí,
- Daňoví nerezidenti zdaňují pouze příjmy z tuzemska,
- Z hlediska FO upravuje daňové rezidentství § 2 ZDP, z hlediska PO § 17 ZDP,
- Z hlediska FO je důležité bydliště nebo tzv. obvyklé zdržování se na území ČR (alespoň 183 dnů v roce s výjimkou těch, kteří se zde pouze léčí či studují),
- Z hlediska PO je rozhodující sídlo, popř. místo vedení

Co se vlastně zdaňuje?

- Zdaňují se příjmy, které jsou předmětem daně (§ 3, § 6 odst. 7 a 11, § 7 odst. 12 a § 18), přičemž zároveň nejsou od daně z příjmů osvobozeny (§ 4, § 6 odst. 9, § 10 odst. 3 a § 19),
- FO zdaňují celkem 5 druhů příjmů:
 - ◆ Příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků (§ 6),
 - ◆ Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7),
 - ◆ Příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
 - ◆ Příjmy z pronájmu (§ 9),
 - ◆ Ostatní příjmy (§10)

Základ daně z příjmů FO

- Základem daně z příjmů FO je částka, o kterou příjmy ve zdaňovacím období převyšují výdaje **prokazatelně** vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, a to ve smyslu § 5 ZDP,
- Zdaňovacím obdobím v případě FO se rozumí kalendářní rok,
- Pokud má FO více druhů příjmů, je základem daně součet dílčích základů daně dle § 6 – 10 ZDP,
- Záporné dílčí základy daně lze vykázat jen u příjmů dle § 7 a 9 ZDP,

- Takto zjištěnou daňovou ztrátu lze kompenzovat s kladnými dílčími základy daně u příjmů dle § 7 – 10, nikoliv však s dílčím základem daně z příjmů dle § 6,
- Pokud i po kompenzaci je vykázána daňová ztráta, je možno ji odečíst od souhrnu dílčích základů daně z příjmů podle § 7 – 10 v následujících 5 zdaňovacích obdobích (podle § 34 ZDP),
- Do základu daně se nezahrnují příjmy od daně osvobozené a příjmy, z nichž byla daň vybrána zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP,
- Dále se do základu daně nezahrnují příjmy ze samostatného základu daně podle § 16 odst. 2 ZDP (některé příjmy ze zahraničí).

- Základ daně z příjmů FO se upravuje následně dle § 5 (úpravy výhradně pro fyzické osoby) a § 23 ZDP (tyto úpravy provádí jak fyzické osoby, tak osoby právnické),
- Při přechodu z daňové evidence na účetnictví či naopak je nutno věnovat pozornost při konstrukci základu daně z příjmů také přílohám č. 2 a 3 ZDP.

Zdaňování příjmů dle § 6 ZDP

- Jedná se o zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. Příjmy ze závislé činnosti se rozumí:
 - ◆ příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce. Těmito příjmy se rozumějí i příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku,
 - ◆ příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce,

- ◆ odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,
- ◆ příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti podle předchozích bodů nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkci, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nebo funkci nevykonává.
- Funkčními požitky se potom rozumí:
 - ◆ funkční platy členů vlády, poslanců a senátorů Parlamentu České republiky a poslanců Evropského parlamentu, zvolených na území České republiky a platy vedoucích ústředních úřadů státní správy,
 - ◆ odměny za výkon funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a v jiných orgánech a institucích.

Základ daně dle § 6 ZDP

- Vymezen v § 6 odst. 13 ZDP takto:
 - ◆ Základem daně jsou příjem ze závislé činnosti nebo funkční požitky, s výjimkou uvedenou v § 6 odst. 4 a 5 ZDP, snížené o sražené nebo zaměstnancem uhrazené částky pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, které je podle zvláštních předpisů povinen platit zaměstnanec; u zaměstnanců, na které se vztahuje povinné zahraniční pojištění stejného druhu, příspěvky na toto zahraniční pojištění. U poplatníků uvedených v § 2 odst. 2 ZDP (daňoví rezidenti) je základem daně jejich příjem ze závislé činnosti vykonávané ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela smlouvu o zamezení dvojího zdanění, snížený o daň zaplacenou z tohoto příjmu v zahraničí a sražených nebo zaměstnancem uhrazených příspěvků na pojištění povinně placené podle první věty.

A co to říká § 6 odst. 4 a 5 ZDP?

- Dle odst. 4 se jedná o příjmy ze zaměstnání (podle § 6 odst. 1 písm. a) a d) a funkční požitky (§ 6 odst. 10 ZDP), pokud jejich měsíční výše nepřesáhne 5 000 Kč za podmínky, že zaměstnanec nepodepsal u zaměstnavatele prohlášení k dani z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků dle § 38k, odst. 4 ZDP, tyto příjmy jsou zdaňovány srážkovou daní ve výši 15 % dle § 36 odst. 2 písm. c) ZDP,
- Dle odst. 5 jde o předchozí příjmy plynoucí ze zahraničí, ty jsou dílčím základem daně dle § 5 odst. 2 ZDP.

Co také patří do základu daně

- § 6 odst. 6 ZDP: Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně motorové vozidlo k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % vstupní ceny (§ 29) vozidla za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla. Jde-li o najaté vozidlo, vychází se ze vstupní ceny vozidla u původního vlastníka, a to i v případě, že dojde k následné koupi vozidla. Pokud ve vstupní ceně není zahrnuta daň z přidané hodnoty, pro účely tohoto ustanovení se o tuto daň zvýší. Je-li částka, která se posuzuje jako příjem zaměstnance za každý i započatý kalendářní měsíc poskytnutí vozidla, nižší než 1 000 Kč, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 000 Kč. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce postupně za sebou více motorových vozidel k používání pro služební i soukromé účely, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z nejvyšší vstupní ceny motorového vozidla. Poskytne-li zaměstnavatel zaměstnanci bezplatně v průběhu kalendářního měsíce více motorových vozidel současně, považuje se za příjem zaměstnance částka ve výši 1 % z úhrnu vstupních cen všech motorových vozidel používaných pro služební i soukromé účely.

- A dále § 6 odst. 3 ZDP:

Příjmem se rozumí rovněž částka, o kterou je úhrada zaměstnance zaměstnavateli za poskytnutá práva, služby nebo věci, kromě bytu, v němž měl zaměstnanec bydliště po dobu 2 let bezprostředně před jeho koupí, nižší, než je cena zjištěná podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku) nebo cena, kterou účtuje jiným osobám.

Takže na čem vlastně záleží?

- Vlastní zdanění příjmů podle § 6 záleží zejména na těchto faktorech:
 1. Podepsal zaměstnanec u zaměstnavatele prohlášení poplatníka daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků (§ 38k odst. 4 a 5 ZDP) či nikoliv?
 2. O jaký konkrétní druh příjmu dle § 6 ZDP se jedná?
 3. Byla uzavřena pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti či dohoda o provedení práce?
 4. Pokud nebylo podepsáno prohlášení, činí měsíční výše příjmů více než 5 000 Kč či nikoliv?

Proč je důležité prohlášení?

- Úvodní poznámka: Nepodepsat si u zaměstnavatele prohlášení je nerozum, u vysokoškolsky vzdělaného ekonoma by se nabízelo skoro říci **blbost** 😊.
- Podepsané prohlášení vylučuje možnost zdaňování srážkovou daní a zakládá nárok na uplatnění tzv. slev na dani podle § 35ba ZDP a daňového zvýhodnění na dítě dle § 35c ZDP, a to již v průběhu roku,
- Ale pozor: Podepsat prohlášení lze pouze u jednoho zaměstnavatele!!!

A jak se prohlášení podepisuje?

- Tak skoro vždycky propiskou 😊
- Za podmínek upravených v § 38k odst. 4 ZDP, tzn.:
 - ◆ Mělo by být podepsáno do 30 dnů po vstupu do zaměstnání,
 - ◆ Potom každoročně vždy do 15. února,
 - ◆ Tohle se moc neví, ale prohlášení se dá podepsat i zpětně do 15. února za předchozí rok, čímž získáte nárok na roční zúčtování daně u zaměstnavatele (samozřejmě za podmínek, že nepodáváte daňové přiznání), byť jste v průběhu roku prohlášení podepsáno neměli, dokonce se můžete takto zpětně dostat k dani srážkové!!!

Co jsou to ty slevy na dani?

- Při podepsaném prohlášení může zaměstnavatel přihlížet při zdaňování mzdy k přípustným měsíčním slevám na dani dle § 35ba ZDP,
- Tyto slevy jsou novinkou platnou počínaje rokem 2006,
- Fakticky jde o odečet určité částky od vypočtené zálohové daně ze základu daně dle § 6 odst. 13 ZDP,
- Nárok na uplatnění některých slev je automatický (sleva na poplatníka (ovšem s výjimkou většiny starobních důchodců)), nárok na ostatní slevy je zaměstnavateli nutno prokázat dle § 38l odst. 2 ZDP.

Druhy slev (ročních)

- Na poplatníka - 7 200 Kč (na tuto slevu však nemá nárok starobní důchodce, jenž na počátku zdaňovacího období pobírá starobní důchod, přičemž roční výše tohoto důchodu převyší 38 040 Kč,
- Pobírá – li poplatník částečný invalidní důchod – 1 500 Kč,
- Pobírá – li poplatník plný invalidní důchod – 3 000 Kč,
- Je – li poplatník držitelem průkazu ZTP/P – 9 600 Kč,
- Na studenta – 2 400 Kč,

- Na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti s vlastními příjmy nepřevyšujícími 38 040 Kč – 4 200 Kč, je – li manželka (manžel) držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se uvedená částka na dvojnásobek. Tato sleva je jediná, kterou nelze uplatňovat měsíčně, nýbrž pouze ročně (buď při ročním zúčtování daně prováděném zaměstnavatelem) nebo v daňovém přiznání k dani z příjmů FO.
- U ostatních slev je možno měsíčně využít 1/12 roční slevy a to počínaje měsícem, na jehož počátku jsou splněny podmínky pro uplatnění příslušné slevy.

Daňové zvýhodnění na dítě

- Způsobuje celkem dost problémů – upraveno v § 35c a 35d ZDP, platné od počátku roku 2005,
- Může jej uplatnit fyzická osoba, pokud s ní dítě žije v jedné domácnosti za podmínky, že neuplatní slevy na dani podle § 35a a 35b ZDP (daňové slevy při investičních pobídkách),
- Výše daňového zvýhodnění na 1 dítě činí 6 000 Kč ročně (je –li dítě držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka na dvojnásobek (ale bez dopadu na maximální výši bonusu (viz dále),
- Může nabýt podoby slevy na dani, daňového bonusu (v podstatě záporná daň), nebo kombinace slevy a daňového bonusu

- Pokud má poplatník dostatečné příjmy a nepřichází tak v úvahu uplatnění daňového bonusu, není žádným způsobem omezen počet dětí, na které lze využít slevu na dani (ročně, ale i měsíčně ve výši 500 Kč),
- V případě, že však dojde k tomu, že má poplatník nárok na daňový bonus (tzn. že jeho daňová povinnost po uplatnění všech přípustných slev je nižší než nárok na daňové zvýhodnění na dítě), je výše daňového bonusu omezena maximální roční částkou 30 000 Kč (2 500 Kč měsíčně),
- Navíc na něj má nárok jen poplatník, jehož příjmy podle § 6 – 9 ZDP převýší za zdaňovací období šestnásobek minimální mzdy platné na počátku zdaňovacího období, u příjmů z pronájmu navíc nesmí být vykázána ztráta,
- Do výše uvedených příjmů nevstupují příjmy od daně osvobozené, příjmy zdaňované zvláštní sazbou daně a příjmy zdaňované dle § 16 odst. 2 ZDP.

- Také v případě měsíčního daňového bonusu platí omezení – příjem poplatníka musí dosáhnout alespoň poloviny minimální mzdy, do příjmů se opět nezapočte příjem od daně osvobozený a příjem zdaňovaný zvláštní sazbou daně,
- Pro měsíční uplatnění daňového zvýhodnění je nutno mít podepsáno prohlášení,
- Roční daňový bonus lze vyplatit jen tehdy, pokud jeho výše dosáhne alespoň 100 Kč,
- Měsíční daňový bonus lze vyplatit jen tehdy, pokud dosáhne alespoň 50 Kč,
- S daňovým bonusem může vzniknout problém při podání daňového přiznání (§ 35c odst. 12 ZDP), komplikuje se i roční zúčtování daně (§ 35d ZDP).

A kde najít úpravu zdanění mezd?

- Zejména v § 38h ZDP (v případě zálohové daně),
- V § 36 odst. 2 písm. c) bod 4 ZDP (v případě srážkové daně),
- V případě zálohové daně je důležité, zda zaměstnanec podepsal prohlášení, pokud nikoliv, je nutno postupovat podle § 38h odst. 4 ZDP, tzn. je nutno při výpočtu zálohy postupovat podle tabulky v § 38h odst. 2 ZDP (čili jako by prohlášení podepsáno bylo – viz dále), avšak daň musí být sražena nejméně ve výši 20 % ze základu daně, přičemž zároveň nelze přihlídnout ke slevám na dani a daňovému zvýhodnění dle § 35ba a 35c ZDP.

A teď ta tabulka (§ 38h odst. 2 ZDP)

Daňové sazby:

Zdanitelná mzda Od – do (Kč)	Záloha	Ze zdanitelné mzdy přesahující
0 – 10 100	12 %	
10 100 – 18 200	1 212 Kč + 19 %	10 100 Kč
18 200 – 27 600	2 751 Kč + 25 %	18 200 Kč
27 600 a více	5 101 Kč + 32 %	27 600 Kč

- Měsíčním základem daně pro výpočet zálohy je úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků zúčtovaných poplatníkovi za kalendářní měsíc vyjma příjmů, které nejsou předmětem daně a příjmů zdaňovaných zvláštní sazbou daně, snížený o
 - ◆ Částky, které jsou od daně osvobozeny (zejména podle § 6 odst. 9 ZDP),
 - ◆ Sražené zdravotní a sociální pojištění (u zaměstnanců, na které se vztahuje povinné zahraniční pojištění stejného druhu, příspěvky na toto pojištění).
- Základ daně se zaokrouhluje do 100 Kč na celé koruny a nad tuto částku na celé stokoruny nahoru.
- Zaměstnanec (daňový nerezident) má nárok při měsíčním výpočtu záloh na daň pouze na slevu na poplatníka a na studenta, nemá nárok ani na daňové zvýhodnění na dítě (a to ani při ročním zúčtování daně). Výhodné je pro tyto osoby tedy podávat daňové přiznání.

A jak se to všechno počítá?

- Pan Zahrádka je bezdětný starý mládenec, pracuje jako mistr, má uzavřenu řádnou pracovní smlouvu a jeho měsíční hrubá mzda činí 20 000 Kč. Pan Zahrádka u zaměstnavatele podepsal prohlášení. Kolik mu tedy přijde na účet?
- Výpočet:
 - ◆ Nejprve se srazí zdravotní a sociální pojištění (4,5 % a 8 % z hrubé mzdy (tady připomeňme, že zaměstnavatel za zaměstnance musí zaplatit dalších 9 % a 26 % ZP a SP)),
 - ◆ Poté se zjistí základ daně pro výpočet zálohy, vypočte se záloha na daň před slevami, následně bude uplatněna sleva na poplatníka v měsíční výši 600 Kč, čímž se zjistí daň po slevě.

■ Výpočet:

- ◆ $ZP = 0,045 \times 20\,000 = 900$ Kč,
- ◆ $SP = 0,08 \times 20\,000 = 1\,600$ Kč,
- ◆ Základ daně pro výpočet zálohy na daň = 17 500 Kč
- ◆ Záloha před slevami (výpočet podle § 38h odst. 2 ZDP) = $(17\,500 - 10\,100) \times 0,19 + 1\,212$ Kč = 2 618 Kč,
- ◆ Záloha po uplatnění měsíční slevy na dani na poplatníka (§ 35ba odst. 1 písm. a) ZDP) = $2\,618 - 600 = 2\,018$ Kč,
- ◆ Čistá mzda = $20\,000 - 900 - 1\,600 - 2\,018 = 15\,482$ Kč.

- Zadání je stejné jako v předchozím příkladu, rozdíl je v tom, že pan Zahrádka u zaměstnavatele nepodepsal prohlášení. Kolik bude činit jeho čistá mzda?
- Výpočet: V tomto případě nelze přihlížet ke slevám na dani podle § 35ba ZDP a navíc je nutno ve smyslu § 38h odst. 4 ZDP srazit zálohu nejméně ve výši 20 % ze základu daně. Výpočet proběhne podobně jako v předchozím příkladu, a to až do okamžiku výpočtu zálohy před slevami (2 618 Kč). Nyní však nemůže být uplatněna sleva na poplatníka. Navíc tuto částku je nutno porovnat s hodnotou 20 % ze základu daně, tj. $0,2 \times 17\,500 = 3\,500$ Kč,

- Jako záloha potom bude sražena vyšší z těchto částek, čili v našem případě činí záloha na daň 3 500 Kč,
- Čistá mzda tedy činí = $20\ 000 - 900 - 1\ 600 - 3\ 500 = 14\ 000$ Kč.
- Z porovnání obou výsledků je vidět, že při podepsaném prohlášení je čistá mzda pana Zahrádky o 1 482 Kč vyšší, z čehož plyne výhodnost podepsaného prohlášení,
- Tato výhoda roste s počtem uplatnitelných slev na dani.
- Podobně by se postupovalo při podepsané dohodě o pracovní činnosti (s drobnými výjimkami, kdy rozsah práce není delší než 7 dnů či výše odměny nepřevyšší 400 Kč, v tom případě by se postupovalo jako u dohody o provedení práce – viz dále).

- Slečna Králíčková studuje na vysoké škole, je jí 20 let a zároveň pobírá částečný invalidní důchod z důvodu jejího zdravotního postižení. V průběhu měsíce července podepsala dohodu o provedení práce v rozsahu 100 hodin při hodinové mzdě 50 Kč/hod. Jak bude vypočtena její čistá mzda, jestliže podepsala prohlášení a jestliže toto prohlášení nepodepsala?
- Výpočet při podepsaném prohlášení: Dohoda o provedení práce (bez ohledu na podepsané či nepodepsané prohlášení) **nezakládá** účast na zdravotním ani sociálním pojištění. ZP ani SP proto nebude hrazeno (a to ani zaměstnavatelem)

- Základem daně proto bude celá hrubá mzda, tj. 5 000 Kč.
- Záloha před slevami bude činit podle § 38h odst. 2 ZDP: $5\ 000 \times 0,12 = 600$ Kč,
- Zároveň má nárok na uplatnění 3 slev dle § 35ba ZDP (na poplatníka, částečnou invaliditu a studenta, tj. 600 Kč, 125 Kč a 200 Kč),
- V daném případě však uplatní pouze tolik slev, kolik činí záloha na daň před slevami, tj. 600 Kč, zbytek slev zůstane v tomto měsíci nevyužit, ovšem mohly by být v případě dalších příjmů využity při ročním zúčtování daně nebo při podání daňového přiznání,
- Záloha na daň po slevách tedy činí 0 Kč a čistá mzda tedy bude 5 000 Kč.

- Výpočet při nepodepsaném prohlášení: V tomto případě není nárok na slevy na dani, jelikož však výše příjmu nepřesáhla 5 000 Kč za měsíc, jsou splněny podmínky § 6 odst. 4 ZDP pro zdanění mzdy zvláštní (srážkovou) sazbou daně dle § 36 odst. 2 písm. c) bod 4 ZDP ve výši 15 %.
- Srážková daň tedy činí: $5\,000 \times 0,15 = 750$ Kč,
- Čistá mzda = $5\,000 - 750 = 4\,250$ Kč.
- K této dani se slečna Zahradková již nemůže dostat podáním daňového přiznání, jedinou šancí je požádat o roční zúčtování daně zpětným podpisem prohlášení.

- POZOR!!!
- Zdaňování příjmů podle § 6 ZDP nepřevyšujících 5 000 Kč měsíčně při nepodepsaném prohlášení srážkovou daní nepřichází v úvahu v případě příjmů dle § 6 odst. 1 písm. b) a c) ZDP (tj. příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce, a odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob), v těchto případech je vždy nutno srazit zálohu nejméně ve výši 20 % ze základu daně.

- Pan Kulík je ženatý a má dvě malé děti. U zaměstnavatele podepsal prohlášení a uplatňuje nárok na daňové zvýhodnění na tyto děti. Pan Kulík je řádně zaměstnán a v průběhu měsíce března činila jeho hrubá mzda 10 000 Kč. Kolik bude činit jeho čistá mzda?
- Výpočet: Nejprve bude opět sraženo ZP a SP ve výši 450 Kč a 800 Kč, základ daně z příjmů po zaokrouhlení na celé stokoruny nahoru tak činí 8 800 Kč.
- Výpočet zálohy před slevami podle § 38h odst. 2 ZDP činí $8\,800 \times 0,12 = 1\,056$ Kč,
- V tento okamžik bude uplatněna sleva na dani na poplatníka ve výši 600 Kč a dále daňové zvýhodnění na děti v částce 1 000 Kč,

- Daňové zvýhodnění na děti se v tomto případě skládá ze slevy na dani ve výši 456 Kč (maximálně do výše daně po uplatnění slev podle § 35ba ZDP) a daňového bonusu ve výši 544 Kč,
- Jelikož jsou splněny podmínky pro výplatu tohoto bonusu (§ 35d odst. 4 ZDP), může být panu Kulíkovi tato částka vyplacena, čímž se fakticky zvýší jeho čistá mzda,
- Čistá mzda tak činí: $10\ 000 - 450 - 800 + 544 = 9\ 294$ Kč,
- Daňový bonus vyplatí zaměstnavatel, přičemž o něj sníží odvod záloh na daň za příslušný kalendářní měsíc, pokud by tyto zálohy nestačily, může o něj snížit odvod záloh v následujících měsících daného zdaňovacího období, nebo požádat o jeho vyplacení správce daně na příslušném tiskopisu.

- Pan Čipera je starobním důchodcem (již od počátku roku) a pobírá starobní důchod 7 000 Kč měsíčně. Jelikož ho to však doma nebaví a peněz není nikdy dost, pracuje zároveň jako hlídač na dohodu o provedení práce. V průběhu března odpracoval 50 hodin při hodinové sazbě 80 Kč/hod. Má smysl, aby si pan Čipera podepsal u zaměstnavatele prohlášení a pokud ano, tak kolik bude činit jeho čistá mzda?
- Řešení: Jelikož výše starobního důchodu pana Čipery převyšší za rok 38 040 Kč, nemá ve smyslu § 35ba odst. 2 ZDP nárok na slevu na dani na poplatníka (měsíčně není nárok nikdy, ročně jen pokud nepřesáhne důchod uvedenou částku). Z tohoto důvodu nemá smysl prohlášení podepisovat.

- Ale! Pokud si prohlášení nepodepíše, dojde ke zdanění srážkovou daní ve výši 15 %, pokud si ho podepíše, bude jeho mzda zdaňována zálohovou daní ve výši 12 %, z tohoto důvodu je vhodné si prohlášení podepsat.
- Čistá mzda pana Čipery tedy bude činit $4\ 000 - 0,12 \times 4\ 000 = 3\ 520$ Kč.
- Při nepodepsaném prohlášení by činila čistá mzda $4\ 000 - 0,15 \times 4\ 000 = 3\ 400$ Kč.